

STYRETS ÅRSBERETNING 2014

PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er ett av fem selvstendige helseforetak, eid av Helse Midt-Norge RHF.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ble stiftet 13. desember 2001 som et ledd i den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten, og har hatt ordinær drift siden 1. januar 2002.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har i 2014 omfattet sykehusapotekene i Trondheim, Kristiansund, Molde, Ålesund, Levanger og Namsos, samt avdeling ved Volda sjukehus.

Sykehusapotekene i Midt-Norge har visjonen: *På lag med deg for helsa di*. Denne visjonen skal hjelpe oss til handle slik at våre kunder oppfatter at vi spiller på lag med dem, og at legemidlene og den faglige informasjonen de får fra oss er bra for deres helse. Våre kunder skal oppleve at Sykehusapoteket er litt mer enn et vanlig apotek.

Formålet med virksomheten går fram av foretakets vedtekter: Sykehusapotekene i Midt-Norge skal drive effektivt og rasjonelt salg av legemidler til alle som trenger det når de trenger det. Foretaket skal bidra til å sikre andre helseforetak i regionen en god legemiddelforsyning, bidra til å sikre befolkningen tilgang på spesialiserte legemidler og tilby farmasøytiske tjenester som kan bidra til rasjonell og sikker legemiddelbruk i helsetjenesten.

Styringsdokumentet fra eier gir Sykehusapotekene i Midt-Norge HF to hovedoppgaver:

1. Å levere farmasøytiske tjenester for å kvalitetssikre legemiddelbruk
2. Å sørge for en sikker og kostnadseffektiv legemiddeldistribusjon.

Foretakets hovedmål er å bidra aktivt til riktig legemiddelbruk for å sikre pasienten god behandling. Med «*Riktig legemiddelbruk*» forstås "Riktig legemiddel til Riktig pasient til Riktig tid og i Riktig mengde og på Riktig måte med Riktig informasjon til Riktig pris og med Riktig dokumentasjon".

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF baseres på samme verdigrunnlag som helsevesenet for øvrig: *trygghet, respekt og kvalitet*. For Sykehusapotekene i Midt-Norge HF betyr dette: God kvalitet på varer og tjenester skaper trygghet for den enkelte pasient, våre kunder og medarbeidere. Vi viser respekt i møte med mennesker.

AKTIVITET OG UTVIKLINGSTREKK I FORETAKETS VIRKSOMHET

Foretaket eier og driver per 31.12.2014 6 sykehusapotek. Omsetningsutviklingen per sykehusapotek fremkommer av tabellen.

Omsetning pr apotek

	2014	2013
Trondheim	372 mill	331 mill
Kristiansund	47 mill	45 mill
Molde	91 mill	75 mill
Ålesund	185 mill	160 mill
Levanger	78 mill	72 mill
Namsos	37 mill	35 mill
Foretaksadministrasjonen	3 mill	2 mill
Sum	813 mill	720 mill

Fordeling av omsetning på kundegrupper

Foretaket har hatt en økning i total omsetning på 12,9 % fra 2013 til 2014. Total omsetning til sykehusforetakene har økt med 14,3 %, og total omsetning til eksterne kunder har økt med 10,2 %.

Antall kunder, ordrelinjer, resepter, produksjoner

	2014	2013
Antall kunder	293 748	277 309
Antall ordrelinjer	511 143	513 115
Antall ordinasjoner	343 727	326 698
Antall produksjoner	87 521	92 061

Det er en økning på 5,9 % i antall kunder fra 2013 til 2014. Antall ordrelinjer i leveransen til sykehusene er omtrent på samme nivå som i 2013.

Antall produksjoner viser totalt en nedgang på 9,5 % fra 2013 til 2014. Nedgangen er hovedsakelig knyttet til et mindre antall produserte cytostatikakurer sammenlignet med fjoråret. De øvrige produksjonene av TPN/smerte, antibiotika og metadondoser er omtrent på samme nivå som fjoråret.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

Klinisk farmasi

I 2014 er "Integrated Medicine Management" (IMM) implementert som tjenesteleveranse fra Sykehusapotekene i Midt-Norge HF til alle sykehusforetak i Helse Midt-Norge. Det er levert klinisk farmasi tilsvarende 11 farmasøystillinger i 2014, som er i tråd med målsettingen.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er i varierende grad involvert i arbeidet med pasientforløp ved de ulike sykehusene i regionen. Farmasøyt er definert inn i noen forløp, og det er en målsetting å involveres i flere forløp og i en tidlig fase av forløpsarbeidet.

Det er gjennomført brukerundersøkelser i alle apotek i løpet av 2014. Resultatene er brukt i forbedringsarbeid lokalt, og skal benyttes i det systematiske forbedringsarbeidet i foretaket.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er representert i styringsgruppen i pasientsikkerhetsprogrammet. Foretaket har ikke egne resultater å følge opp i programmet, men flere farmasøyter fra sykehusapotek i regionen har deltatt i innsatsområdene legemiddelsamstemming og legemiddelgjennomgang i sykehjem.

Pasientsikkerhet har vært et fast punkt på agendaen i alle styremøter og ledermøter i 2014.

Automatisk legemiddelforsyning (ALF)

Sykehusapoteket i Trondheim har, i samarbeid med St. Olavs Hospital HF, implementert endoseleveranse til alle somatiske avdelinger ved St. Olavs Hospital per utgangen av 2014. I 2015 skal denne leveranse implementeres også i psykisk helsevern.

Fullstendige kvalitetsgevinster ved innføring av automatisk legemiddelforsyning ved St. Olavs Hospital HF, vil først kunne tas ut når pasientmerket legemiddelleveranse er implementert. For at dette skal være mulig, må elektronisk kurve (e-kurve) være implementert. Helse Midt-Norge jobber med ny elektronisk pasientjournal (EPJ). Først når den elektroniske pasientjournalen er på plass vil fullstendige kvalitetsgevinster kunne tas ut.

Forskning, utvikling og innovasjon

Sykehusapotekene har jobbet videre for å bygge forskningskompetansen i foretaket gjennom 2014. Foretakets første doktorgradskandidat disputerte i mars 2014, den andre doktorgradskandidaten er i slutfasen og vil disputere i løpet av 2015 og nok en ansatt startet sitt ph.d.-løp i 2014. I tillegg har vi en ansatt som er engasjert i 50 % post doc.-stilling. Alle har hatt eller har sine ansettelser ved NTNU. Ved utgangen av 2014 var det i alt ansatt ni farmasøyter med formell forskningskompetanse i foretaket.

Doktorgradsavhandlingen som ble avsluttet omhandlet innføringen av multidosepakkelegemidler i Trondheim kommune. Ph.d.-prosjektet som startet i 2014 omhandler utfordringer som oppstår når foreldre gir legemidler til barn, og ser spesielt på inntak av legemidler som smaker vondt. PhD-prosjektet som er inne i en slutfase omhandler kvalitetssikring av legemiddelbehandling ved innleggelse i og utskrivning fra sykehus. Formålet med post doc.-prosjektet er å evaluere nytten av medisn-app'en MediTake som brukes under legemiddelveiledning i apotek.

I 2014 var Sykehusapotekene involvert i to innovasjonsprosjekt med støtte fra TTO (Technology Transfer) og ett prosjekt med støtte fra InnoMed. Ingen av prosjektene i samarbeid med TTO var aktive ved utgangen av 2014, mens InnoMed-prosjektet var ferdigstilt i henhold til plan. Sykehusapotekene og InnoMed søker om midler fra forskningsrådet for å videreføre og realisere behovskartleggingen i forprosjektet i et hovedprosjekt.

Antall registrerte publiseringer var litt lavere i 2014 enn i 2013. Publisering av forskningsresultater i internasjonale tidsskrift med referee ordning skal være et fokusområde fremover.

Utdanning

Sykehusapotekene utarbeider årlige kompetanseplaner og har i 2014 hatt særlig oppmerksomhet på å sikre tilstrekkelig kompetanse innen klinisk farmasi.

Klinisk farmasi har vært prioritert område siden vedtaket om rammefinansiering, og arbeidet med å definere kompetansekrav er påstartet. Vi har hatt fokus på rekruttering og opplæring av nyansatte i arbeidsmetoden «IMM». Samtidig har vi vært involvert i oppstart av masteren i farmasi på NTNU og videreføringen av etter- og videreutdanningskurset i klinisk farmasi og farmakoterapi (15 sp). 7 av våre ansatte skal ta dette kurset som et ledd i kompetansehevingen første halvår 2015.

Sykehusapotekene har deltatt i arbeidet med utarbeidelse av Strategi for utdanning og kompetanse i HMN.

Det er i 2014 gjennomført forskning og utviklingsaktiviteter for 2,4 millioner kroner som er kostnadsført i regnskapet.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET / ØKONOMISKE RESULTATER I 2014

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde i 2014 et overskudd på 18,7 millioner kroner.

I 2014 var samlet omsetning på 813 millioner kroner, dette er en økning på 12,9 % fra 2013 (2013: 720 millioner kroner). Økningen skyldes en generell aktivitetsvekst både mot sykehusene og eksterne kunder.

Hovedårsaken til det positive resultatet i 2014 er en vesentlig reduksjon i pensjonskostnaden. Dette skyldes at det i 2014 er ført en planendring grunnet ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon. I regnskapet for sykehusapoteket har dette medført at vi i 2014 rapporterer en pensjonskostnad på 1,7 millioner. Dette er 16,1 millioner lavere enn forventet da budsjettet for 2014 ble vedtatt.

Kontantstrøm

Kontantstrømmen fra driften var på -0,6 millioner kroner, som er en reduksjon på 16,9 millioner kroner i forhold til 2013. Netto kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter var - 13,9 millioner kroner i 2014. De vesentligste investeringene i 2014 knytter seg til ombygging av produksjonsavdelingene ved Sykehusapoteket i Kristiansund. Det er også investert i temperatur overvåkingssystem ved alle apotekene i foretaket. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var 14,1 millioner kroner i 2014, og er knyttet opp mot opptak av ny langsiktig gjeld i Helse Midt-Norge RHF.

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde per 31. desember 2014 9,9 millioner kroner i konsernkontoordningen. Denne føres i balansen som kortsiktig fordring. Den likviditetsmessige situasjonen i apotekene er redusert de senere årene da man har hatt sviktende resultat og store investeringer. Det er etablert trekkfasiliteter i konsernkonto ordningen på 10 millioner kroner og den likviditetsmessige situasjonen vurderes derfor som tilfredsstillende.

Egenkapitalen er ved utgangen av 2014 på 70,4 millioner kroner og utgjør 32,9 % av totalkapitalen.

FORTSATT DRIFT

I henhold til regnskapslovens § 3-3, bekrefter vi at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningen om fortsatt drift.

FINANSIELL RISIKO

I henhold til helseforetaksloven kan Sykehusapotekene i Midt-Norge HF ikke gå konkurs, og eier hefter ubegrenset for foretakets forpliktelser. Alle gjennomførte investeringer i foretaket er godkjent av eier i budsjettprosessen.

I og med at det vesentligste av foretakets omsetning er rettet mot helseforetakene i regionen og mot annen offentlig virksomhet, er markeds- og kredittrisikoen begrenset. På bakgrunn av at den likviditetsmessige situasjonen er tilfredsstillende, vurderes likviditetsrisikoen som lav.

ARBEIDSMILJØ

I 2014 har foretaket hatt fokus på sykefravær, lederopplæring og HMS-internrevisjoner.

HMS internrevisjon er gjennomført i 2014 og løpende HMS meldinger er tatt i bruk.

Vernerunder er gjennomført i kombinasjon med spørreundersøkelse blant alle ansatte.

Sykefravær

Sykefraværet endte i 2014 på 5,6 %, mens målet var 7,0 %. Sykehusapoteket er svært tilfreds med å ha nådd målet i 2014. Det har vært stor lederoppmerksomhet på sykefraværet i 2014 og de gjennomførte IA-tiltak har hatt effekt.

	2014	2013	2012
Andel av totalt ant. dagsverk (%)	5,6 %	10,0 %	8,7 %

Gjennomførte IA-tiltak er bl.a.:

- Tett oppfølging av sykmeldte, jf. IA-avtalen
- Opplæring av ledere og tillitsvalgte om arbeidsgivers rettigheter og plikter
- Informasjonsmøter i alle apotek med alle ansatte om ansattes rettigheter og plikter
- Seniorpolitikk/revisjon av seniorpolitikken

Det har ikke vært alvorlige hendelser eller skader i 2014 som har medført sykefravær. Det har ikke vært hendelser som har medført vesentlig skade på materiell eller lokaler.

LIKESTILLING

Sykehusapotekene i Midt-Norge HF hadde pr 31. desember 2014 189 ansatte (faste og vikarer) fordelt på 165,1 årsverk. Av de 189 var det 164 kvinner (87 %) og 25 menn (13 %).

I tillegg har det vært 25 timelønnede vikarer fordelt på ulike perioder gjennom året, derav 17 kvinner (68 %) og 8 menn (32 %). I lederstillingene er 6 av 10 ansatte kvinner, og 4 av 7 styremedlemmer er kvinner.

Kvinner og menn fordelt på stillingskategorier

Per 31. desember 2014 er fordelingen mellom kvinner og menn på stillingskategorier slik:

Stillingskategori	Sum	Kvinner		Menn	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent
Lederstillinger*	10	6	60 %	5	40 %
Provisorfarmasøyt (master i farmasi)	58	47	81 %	11	19 %
Reseptar/fagstillinger	24	24	100 %	0	0 %
Apotekteknikere	84	78	93 %	6	7 %
Øvrige stillinger**	13	9	69 %	4	31 %
Sum (faste og vikarer)	189	164	87 %	25	13 %
Timelønnede	25	17	68 %	8	32 %
SUM	214	181	85 %	33	15 %

* Lederstillinger = hovedledelsen (adm. direktør, sykehusapotekere, økonomisjef, HR-sjef, IT-sjef, fagkvalitetssjef)

** Øvrige stillinger = kontoradministrasjon, personal, regnskap/økonomi, IKT, renhold

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn

I Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er det ingen lønnsforskjeller mellom kvinner og menn innen samme stillingskategori.

Rekruttering

Det er fortsatt vanskeligere å rekruttere menn til ledige farmasøytstillinger (reseptarer og provisorfarmasøyt). Dette skyldes til dels kjønnsfordelingen ved opptak til studier for de aktuelle stillingsgruppene.

Når det gjelder apotekteknikere har det tradisjonelt vært et kvinneyrke, og fortsatt er det flest kvinner som tas opp som elever på denne studieretningen i den videregående skole.

Foretaket har som målsetting at arbeidsstyrken i størst mulig grad skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det arbeides for en best mulig alders- og kjønnsbalanse i arbeidsstokken, tilrettelegging for funksjonshemmede og for å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Ved rekruttering kommer dette frem i utlysningsteksten, og det tillegges vekt ved utvelgelse av kandidater til ledige stillinger.

Arbeidstid

Av de 189 ansatte har 68 deltidsstillinger pr 31. desember 2014. Det er 2 menn som jobber deltid. Arbeidstidsordningene, turnus og vaktordninger, er like for kvinner og menn. Av de 68 som jobber deltid er det kun 1 ansatte som jobber ufrivillig deltid. De øvrige deltidsstillingene har rettighetsbasert/ønsket deltid.

BRUKERMEDVIRKNING

Brukermedvirkning er lovfestet og det er etablert et brukerutvalg med representanter fra brukerorganisasjonene og foretaket.

Sykehusapotekene i Midt-Norge har i 2014 hatt et velfungerende brukerutvalg som medvirker positivt. Det er gjennomført brukerundersøkelser i 2014.

YTRE MILJØ

Produksjonsvirksomheten er organisert innenfor de krav myndighetene stiller. Apotekloven med forskrift regulerer håndtering av avfall i forbindelse med produksjon av legemidler. Sykehusapotekene har prosedyrer for håndtering og sortering av legemiddel- og risikoavfall i forbindelse med produksjon. Sykehusapotekene har avtale med helseforetakene og/eller legemiddelgrossist om levering av risikoavfall til forbrenning.

Foretaket ble miljøsertifisert i 2014.

REDEGJØRELSE FOR FORETAKETS FRAMTIDSUTSIKTER

Faglige aktiviteter og prioriterte områder

Foretakets overordnede målsetting er å bidra aktivt til riktig legemiddelbruk for å sikre pasienten god behandling. Foretaket har implementert klinisk farmasi i sykehusene som viktigste verktøy for å sikre riktig legemiddelbruk.

Styret i Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er tilfreds med de faglige aktivitetene som er gjennomført i 2014.

Arbeidet med å sikre Riktig legemiddelbruk skal videreføres i 2014. Vedtaket i Helse Midt-Norge om særfinansiering av tjenesten klinisk farmasi var derfor en viktig hendelse for foretaket i 2014. Dette var en viktig milepæl i et langsiktig arbeid, og var avgjørende for videre drift og utvikling av denne tjenesteleveransen.

Prioriterte områder vil være:

- Kvalitet og pasientsikkerhet
- Klinisk farmasi i sykehus og kommunehelsetjeneste

Muligheter

Organisering av Sykehusapotekene i Midt-Norge HF som eget helseforetak har gitt mulighet til å utvikle gode tjenester og få gjennomført forskning innenfor legemiddelområdet. Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har gjennom flere år brukt mye ressurser på å utvikle metodikk og sikre kompetanse innen klinisk farmasi og på å utvikle automatisk legemiddelforsyning. Sykehusapotekene i Midt-Norge HF har dermed en solid faglig posisjon og er godt rustet til å utføre sin rolle som total forsyner av legemidler og farmasøytiske tjenester i regionen i fremtiden. Det er viktig at kompetansen som er bygd opp i foretaket blir benyttet i sykehusforetakene og dermed kommer pasientene i Helse Midt-Norge til gode.

Økonomiske resultater og utfordringer

Styret i Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er tilfreds med at foretaket har nådd de økonomiske målene i 2014. Det er for 2015 også lagt opp til at foretaket skal levere et resultat som er i balanse. Pr 1.1.2015 byttet sykehusapoteket grossist til Allianse, samtidig som trinnprisene på legemidler ble redusert i statsbudsjettet. Endringene i statsbudsjettet ble vedtatt etter at Sykehusapoteket i Midt-Norge HF hadde vedtatt sitt budsjett. Vi regner allikevel med at vi skal klare det økonomiske styringsmålet fra eier i 2015.

Arbeidsmiljø

Styret i Sykehusapotekene i Midt-Norge HF er tilfreds med at foretaket har nådd målet om reduksjon i sykefraværet i 2014. Arbeidet med å holde sykefraværet på et lavt nivå fortsetter i 2015.

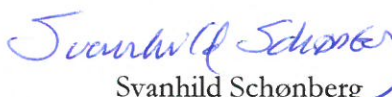
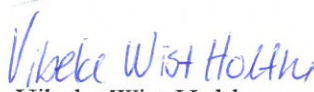
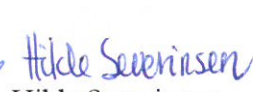
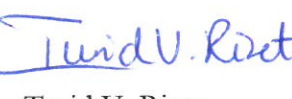
Organisering

Aktører i apotekbransjen i Norge som har innklaget Helse og Omsorgsdepartementet til ESA for organisering av sykehusapotekvirksomheten, har fått medhold i ESA. Dette har medført at sykehusapotekene har blitt pålagt å skille publikumsaktiviteten ut i eget avdelingsregnskap. Det er også gjort endringer i skatteloven, slik at denne delen av driften fra og med 2015 vil være skattepliktig.

DISPONERING AV ÅRSRESULTAT

Styret forslår at årsoverskuddet på kr 18 679 487 overføres til annen opptjent egenkapital.

Trondheim, 23. mars 2015

Svanhild Schönberg
Styreleder
Frank Ove Sæther
Nestleder
Unni Storstad
Tor Åm
Vibeke Wist Holthe
Hilde Severinsen
Jan Eirik Thoresen
Turid V. Riset
Adm. dir.